

Yëkkuö kit Pablo tö Éfeso wakpa a Efesios

Pablo tö yëkkuö i' kit mik ie' bak Roma wötëulewā s'wōto wé a Jesús tté buaë pakè kueḵi e' tā. Ì bak ie' tā e' tso' kitule yëkkuö Hechos 28.17-31 e' kḵi. Pablo tö yëkkuö i' kit Jesús mik erblökwakpa tso' Éfeso ena ipamik e'pa a. E' kéwö ska' tā Éfeso dör kā bua'ie ena eē taië u tso' ì dalöieke ie'pa tö Skëköl skéie e' dalöioie. E' bua'ie dör ie'pa këköl eköl kiè Artemisa e' dalöioie (Hechos 19.23-31). Mik Pablo shka' Jesús tté buaë pakök, etā ie' dë'mi Éfeso (Hechos 18.18-21). Erë eē ie' sené bërber ë tā iminea. E' ukuöki tā iskā mineane tā isenë eē duas mañal Skëköl tté kkachök. E' tso' kitule Hechos 19 kḵi.

Jesús mik erblökwakpa kë wā kabene ku' taië. E' kueḵi Pablo kë wā ì kite taië e' kḵi. E' skéie ì buaë tsäḵië o' Skëköl tö se' a, ier buaë yë' siā e' batamik, e' kḵi ie' tö ikit kibiie. Ie' tö ichè tö e' kueḵi se' kawōtā senuk Skëköl kḵikokaie. E' kit ie' tö yëkkuö i' kḵi.

Jesucristo wa Skëköl tö se' ulitane tsatkë' Israel aleripa ena pë' ulitane, ñies e'pa er bua'wëitö ñi kḵi.

Shke'wë

¹ Ye' dör Pablo. Skëköl wák er wa ye' dör Jesús ttekölpā tsā, e'pa eköl. Ye' tso' yëkkuö i' shtök s'batse'rpa e' tkëulewā darërë Cristo Jesús mik serke Éfeso, e'pa a. ² Skëköl dör S'yë ena Skëkëpa Jesucristo as e'pa er buaë chō ena sene bërë mù a' a.

Skëköl tō se' tsatké Jesucristo batamik

³ Skëköl dör Skëkëpa Jesucristo yë, e' k̄ikōkāsō taijē. Se' batsulewā Cristo mik, e' kuek̄i Skëköl er buaë ché se' a ì kōs buaë tso' ie' wā k̄ā jai a e' wa. ⁴ Kam ie' tō k̄ā i' yuō, e' yōk̄i se' shukitbakitō as se' dō batse'r, kē k̄i ì sulu tā' yēs ie' wōa, se' batsulewā Cristo mik e' batamik. Ie' éna se' dalër taijē, ⁵ e' kuek̄i ie' tō ibikeitsbak tō se' tseratkōitō ila'rie Jesucristo batamik, e' kiane ie' wák k̄i, ñies e' tō ie' ttsē'weke buaë. ⁶ Ie' tō iwé es as se' tō ie' k̄ikōk̄a michoë ie' er buaë ché se' a taijē shute e' kuek̄i. E' kōs wé ie' tō ila dalër taijē ie' éna, e' batamik. ⁷⁻⁸ Cristo kōtewā se' skéie, ie' pē tēne, e' wa se' yēnettsā sene sulu ulā a ena se' nuì olo'yé Skëköl tō se' k̄i. E' wa se' isué tō ie' er buaë ché taijē shute se' a. Ñies ie' tō erbike buaë mé se' a as ì weke ie' tō e' wā ar se' a. ⁹ Ì bikeitsbak ie' tō wē, e' wawéitō ì o' Cristo tō e' batamik. Kuaë tā iblë'waitō sulitane yōk̄i, erē iwā kkachéitō se' a. ¹⁰ Ie' ibikeitsbak tō mik ikéwō de, etā ie' tō Cristo tkerakā íyi ulitane tso' k̄ā jai a ena k̄ā i' a e' wōkirie.

¹¹ Ì kōs weke Skëköl tō, e' weke ie' tō iwák er wa wes ie' k̄i ikiane es, wes ie' tō ibikeitseke es. Es sa' dör judiowak e'pa shukitbak ie' tō as sa' dō ie' ichaie, sa' batsulewā Cristo mik e' batamik wes ie' tō ibikeitsbak es. ¹² Ie' tō iwé es as sa' erblë' kewe Cristo mik e'pa tō ie' olo taijē e' k̄ikōk̄a. ¹³ Es a' ñies, mik a' tō s'tsatkē tté buaë mok̄i e' ttsé tā a' erblë imik, etā a' bātsewā Cristo mik ena Wiköl Batse'r muk ikablë' e' méitō a' a iwā kkachoie tō a' dör ie' icha. ¹⁴ Wiköl Batse'r tso' se' a, e' dör iwā kkachoie tō ì kos yē' Skëköl tō tō imeke, se' dör ie' icha, e'pa a aishkuō tā, e' meraëitō se' a. E' kuek̄i se' wā ijcher

tö ie' tö se' tsatkeräe da'a. E' kueki ie' olo ta' taië, e' kikökasö.

Pablo tté Skököl ta Éfeso wakpa ki

¹⁵ E' kueki, mik ye' tö a' tté ttsé tö a' erblöke mokië Skökëpa Jesús mik, ñies mik ye' ittsé tö s'batse'r malepa kos dalëritseke a' tö taië, ¹⁶ e'tami wëstela yë'miyö Skököl a' a' dalërmik kekraë mik ye' ttöke ie' ta eta. ¹⁷ Ie' dör Skökëpa Jesucristo e' Këköl. Ie' dör S'yë olo ta' taië e'. Ie' a' ye' tso'ie ikiök tö ie' tö a' kimè iWiköl wa as ie' íyi wà ar buaë a' éna, ñies as a' wà ijcher bua'iewa tö yi dör ie'. ¹⁸ Ie' tö se' klöo' ikablë' se' a' e' wà panuk kröröë. E' tso'ie' wà mè se' dör ie' icha batse'rpa esepa a. Ye' tso'ie' ie' a' ikiök tö a' er ñi'úitö as kos kablë' ñe' bua' dör ena olo dör e' wà ar a' éna. ¹⁹ Ie' diché ta' taië íyi ulitane tsata. Ì kos ormi ie' a. Idiché e' wa ie' tso' se' erblöke Cristo mik, e'pa kimuk. Ye' tso'ie' ikiök ie' a' tö a' er ñi'úitö as e' kos wà ar bua'ie a' éna. Diché e' dör taië shute, ²⁰ e' wa Cristo kötewa, e' shkeo'kane ie' tö. Diché e' wa ie' tö Cristo tkéka ká jai a' iulà bua'kka íyi ulitane wökirie. ²¹ Ee Cristo tkërka diché ta' taië íyi wökir, íyi wák, íyi këköl wà diché ta', ese kos tsata. Ie' tkëneka íyi ulitane tsata. Ie' dör ì kos tso' i' ñe ta' ena aishkuö ta' e' tsata. ²² Skököl tö ì kos méwa ie' klö dikia. Ñies ie' tö iméka se' dör ie' icha e'pa kos wökirie. ²³ Se' dör wës Cristo wák chka es, ta' ie' dör wës s'wökir es. Ie' tö se' wëttseke ì kos kiane ie' ki wë ká i' ki, e' uk. Ie' tso' ká wa'ñe, kë ì a' ie' wöklönuk.

2

Skököl er buaë ché se' a se' tsatkoie

¹ Kam a' erblö Cristo mik, e' yöki a' bak e' wamblök suluë, e' kueki a' bak wes s'duulewä es Skëköl a'. ² E' kéwö ska' tä a' bak senuk suluë wes wépa kë tö Skëköl dalöie esepa ser es. Wimblu sulusi dör i sulu kos tso' ká i' a' e' wökir e' ttö iütök a' bak. Ie' tso' Skëköl ttë dalöseukwä wakpa esepa wörieikök. ³ Se' kos bak senuk wes ie'pa es. I sulu kos kiane s'wák dër suluë e' ki wamblë, ese wamblök se' bak. Se' erbikë sulu, e' ë wä wamblök se' bak s'wák ttsë'woie buaë. Se' bak wömeuletsa weinuk Skëköl ulä a' wes pë' malepa es. ⁴⁻⁵ Se' bak duulewä se' nuì ki, erë Skëköl tö se' suë er siarë wa taië. Ie' tö se' dalëritsé taië. E' kueki ie' tö sene michoë mé se' a'. E' dör wes ie' tö se' shké'wékane Cristo tä es. Ie' er buaë ché se' a' taië, e' kueki se' tsatkëne. ⁶ Se' batsulewä Cristo Jesús mik, e' kueki e' dör wes Skëköl tö se' shké'wékane Cristo tä ñita es. Ñies ie' tö se' tkéka Cristo tä ñita ká jai a'. ⁷ E' kos wé ie' tö es iwä kkachioie aishkuö tä tö kos ie' er buaë ché se' a' i wé Cristo Jesús tö se' dalërmik e' batamik. E' dör taië shütë kë wöet tä' ekkë. ⁸⁻⁹ Skëköl er buaë ché a' a', e' batamik a' tsatkëne, a' erblöke Jesucristo mik e' kueki. E' kë dör i buaë wé a' tö ie' wörki ese skéie. Ie' tö a' a' imé éme wes iyi kakmë es. Ie' tö iwé es as kë yi e' ttsöka tö ie' tsatkée i buaë wéitö ese batamik. ¹⁰ Ie' tö se' er mane'wé pa'ali se' batsulewä Cristo Jesús mik e' batamik. Ie' tö iwé es as se' tö i buaë kos ese ü. E' kos bikeitsbakitö as se' ser wes ie' ki ikiane es.

Judiowak ena wépa kë dör es, esepa de wes wák eköl ë es Cristo batamik

¹¹ A' wépa kë dör judiowak, kë a' éna ichökwa tö wes a' bak kam a' erblö Cristo mik e' yöki.

Judiowak wēpa kōs esepa tottola kkuölit tēule tsir iwà kkachoie tō ie'pa dör Skëköl icha. Pē' kē dör judiowak, esepa kiē ie'pa tō tottola kkuölit kē tēule ese wakpa. Es ie'pa tō a' cheke suluē. Ie'pa a a' dör ñá. ¹² A' éna ianú tō a' bak e' butsuletsa bánet Cristo yōki. A' kē bak Israel aleripa shua. Ì uk Skëköl kablē' ie'pa a ena ttē mēne ie'pa a tsakiē e' shua a' kē bak. A' bak senuk ká i' a Skëköl chök kē ta', kē a i paneta'. ¹³ Erē i'ñe ta a' batsulewa Jesucristo mik. E' kuēki a' dewa Skëköl ska' buaē, Cristo Jesús kōtewa a' skéie, ie' pē tēne a' tsatkoie, e' batamik.

¹⁴ Cristo tō judiowak ena pē' kē dör judiowak, esepa er bua'wé ñi ki. Se' bak ñi bolökpaie, erē Cristo tō se' er bua'wé ñi ki. Ie' tō se' wōiēwa ká etkē wakpaie. Ì tō se' wé ñi bolökpaie ese shulé ie' tō ikōtewa krus mik se' skéie e' wa. ¹⁵ Ttē me'atbak Skëköl tō judiowak a dalöiēno, e' tō se' me'ka ñi bolökpaie. Erē Cristo kōtewa se' skéie e' kuēki ttē e' kōs kē diché ta'ia. Skëköl tō iwé es as sa' dör judiowak ena a' kē dör judiowak, e'pa dō ñi yamipae batsulewa Cristo mik wēs wák eköl ē es. Es ie' tō se' er bua'wé ñi ki. ¹⁶ Ì tō se' wé ñi bolökpaie, ese shulé Cristo tō. Ie' kōtewa krus mik se' skéie, e' wa ie' tō Skëköl er bua'wé judiowak ki ena pē' kē dör judiowak esepa ki. Es se' de wēs wák eköl ē es Skëköl a. ¹⁷ Sene bēre Skëköl ta, e' ttē buaē pakök Cristo de, pē' kē dör judiowak e' butsuletsa bánet Skëköl yōki, esepa a, ñies judiowak kē e' butsuletsa bánet esepa a. ¹⁸ Cristo batamik se' kōs dōwami buaē S'yé ska, iWiköl dör eköl ē, e' wa. ¹⁹ E' kuēki i'ñe ta a' kē dör wēs ká kuā'ki wakpa es. A' de

s'batse'rpa k̄jie. Ñies a' de Skëköl ala'rie. ²⁰ Se' dör wēs u es. Jesús ttekölpa tsá ena Skëköl ttekölpa, e'pa dör wēs u kukulëwö es. Jesucristo wák dör wēs u chkí es. ²¹ Cristo dör u wöklö'ukwak. Se' kōs dör u e' yese alè. Cristo batamik u e' yörmir dō ide u etkue batse'r Skëkëpa a ekkë. ²² Se' batsulewā Cristo mik, ñies se' batsulewā ñi mik, es se' kōs dō wēs Skëköl wé es, e' a Skëköl serke iWiköl wa.

3

Pablo klöne Cristo tté pakök pë' kē dör judiowak esepa a

¹ Ye' wák tso' wötëulewā s'wōto wé a Cristo Jesús tté pakè kuëk̄i a' kē dör judiowak esepa kimoie. Skëköl er buaë ché a' a taië, e' kuëk̄i ie' a ye' tso' ikiök a' k̄i. ² Ye' wā ijcher tō a' wā ittseule tō Skëköl er buaë ché ye' a, e' kuëk̄i ie' tō kanè i' me' ye' a Jesús tté pakök a' kē dör judiowak esepa a. ³ Ibikeitsbak Skëköl tō wè, e' blë'waitō erë iwà kkayë'itō ye' a. E' wà shtétke ye' tō a' a yëkkuö i' k̄i böt mañat. ⁴ Yëkkuö i' sué a' tō, etā a' éna iwà armi tō Cristo tté blëulewā se' yök̄i kuaë, e' wā ane ye' éna buaë. ⁵ Ibikeitsbak Skëköl tō wè Cristo batamik, e' blëulewā kuaë. Erë i'ñe tā ie' tō iwà kkaché iWiköl wa sa' dör Cristo ttekölpa tsá e'pa a, ñies Skëköl ttekölpa batse'r e'pa a. ⁶ Ttè e' blëulewā se' yök̄i kuaë, e' wà dör i' es: A' kē dör judiowak, esepa kieke Skëköl tō Jesús tté buaë e' wā as i' kōs tso' ie' wā mè sa' a, e' mütö a' a ñies, as a' dōñak sa' tā ñita wēs wák eköl è es, as i' kōs muk Skëköl kablë' sa' a e' dō a' ulā a ñies, a' batsulewā Cristo Jesús mik e' kuëk̄i. ⁷ Skëköl er buaë ché ye' a, e' kuëk̄i ie' diché wa ie' tō ye' me'k̄a ttè buaë ñe' wakanéuk.

⁸ S'batse'rpa kōs, e' sulula ye' dōr. Erē Skēkōl er buaē ché ye' a, ie' tō ye' shushté Cristo tté buaē e' pakōk pē' kē dōr judiowak esepa a. Ì tso' Skēkōl wā ie'pa a Cristo batamik, e' dōr buaē shute, kē se' a iwà bikeitsuk ekkē. ⁹ Nies ì bikeitsbak Skēkōl tō wē Cristo wa, e' wā pakōk sulitane a ie' tō ye' patké. Ttē e' bak blēulewā ká iaiaē, ie' dōr íyi ulitane yuōkwak e' wā. ¹⁰ Ie' kē wā ikkayēne yi a ká iaiaē tā, ie' tso' se' dōr Skēkēpa Jesús icha e'pa panuk e' kueki. Se' wa ie' tō iwà kkaché j'ñe tā íyi wōkir ena íyi wák tso' kē wērtā'wā ese kōs a as ie'pa éna iar tō ie' siwā' dōr iskiē tsakiē íyi ulitane tsata. ¹¹ E' kōs wē ie' tō Cristo Jesús dōr Skēkēpa e' wa, wēs ie' tō iwà yōbiē e' bikeitsbak es. ¹² Se' batsulewā Cristo mik, se' erblōke ie' mik, e' kueki se' dōmiwā buaē ttōk ie' tā kē suarta', kē wōklōr ì a. ¹³ Ye' weirke kōs a' dalērmik, e' wa a' kē e' ttsōkka. E' kueki ye' tō a' a' ichē tō kē a' e' siāukwā.

Pablo tténe Skēkōl tā Éfeso wakpa kī

¹⁴ Íyi ekkē kōs kueki ye' e' tkéwā kuchē kī S'yē wōrkī ttōk ie' tā. ¹⁵ Ì kōs dōr ttsē'ka ká jai a ena ká i' a, e' tso' ie' ē batamik. ¹⁶ Ie' olo tā' taiē shute, e' a ye' tō ikieke tō ie' tō a' er diché iō iWīkōl wā. ¹⁷ Nies ye' tō ikieke ie' a tō Cristo mú ser a' er a, a' erblōke ie' mik e' kueki. Ye' tō ie' a ikieke tō a' e' tkōwā darērēē ñi dalēritsōk ñies Skēkōl dalēritsōk. ¹⁸ Ye' tō ikieke ie' a es as a' ena s'batse'r malepa, e'pa kōs éna iwà ar tō kōs Cristo éna se' dalēr, e' dōr taiē, shoē, batsiē, kakkeē, iskiē, kē enukwa. ¹⁹ Ye' kī ikiane tō a' éna iwà anū buaē tō kōs Cristo éna se' dalēr, e' tkōk kōs se' kabikeitsō e' tsata. Es ye'

kᵢ ikiane ʔs a' sɛr buaë yēsýēsë, kabikeitsö buaë mokië wɛs Skëköl wák es.

²⁰ Skëköl diché ta' taië, e' tso' iwakanéuk se' er a. Ie' tō ì buaë wèmi se' a, ì kōs kiekēsö ena ì kōs bikeitsekēsö e' tsata, e' kuekᵢ ie' kᵢkōkāsö. ²¹ ʔs Skëköl kᵢkōka se' dör Skëkëpa Jesús icha e'pa tō. Nies ikᵢkōkāsö Cristo Jesús kuekᵢ kekraë. Es e' idir.

4

Se' dör wɛs ñi yamipa es Wiköl Batse'r wa

¹ Ye' tso' wötëulewa Skëkëpa Jesús ttè kuekᵢ. Skëköl er buaë ché a' a taië Cristo batamik, e' kuekᵢ ye' kköchö a' a tō a' senú buaë yēsýēsë wɛs Skëköl tō a' klöo'bak senuk es. ² A' e' wöowa bërë, a' senú buaë ñita kē kēsik wa. A' ñi dalëritsö, ñies a' ñi dalë'ttsö er bua' wa. ³ A' kōs dör wɛs ñi yamipa es Skëköl Wiköl wa. A' e' chö darërë ʔs a' kē ñi blabatsölor ñi yöki. A' senú bërë ñita. ⁴ Se' kōs dör wɛs wák eköl ẽ es. Skëköl Wiköl tso' se' ta e' dör eköl ẽ. Skëköl tō se' kōs klöo' ʔs se' sɛr michoë ie' ta, e' wà paneke se' kōs tō ñita ttsë'ne buaë wa. ⁵ Se' Këköl dör eköl ẽ, ttè mik se' erblöke e' dör etkë. S'wöskuë etkë a se' ulitane wösune. ⁶ Skëköl dör eköl ẽ, e' dör se' ulitane yë. Ie' dör se' ulitane wökir. Ie' tso' iwakanéuk se' ulitane wa, ñies ie' tso' se' ulitane ta.

⁷ Se' kōs dör wɛs wák eköl ẽ es, erë Cristo tō imé se' a eköl eköl kanebloie ie' a kua'kᵢ kua'kᵢ wɛs ie' kᵢ ikiane es. ⁸ E' dör wɛs itso' kitule Skëköl yëkkuö kᵢ es, e' tō ichë:

“Mik ie' e' aléka ibolökpa kᵢ etä ie' míkane ká jaì a.

Ibolökpa klö'wéwaitö taië, e'pa mítser iwa e' ta,

ñies ì buaë méitö iwakpa a.”*

Es Skëköl yëkkuö tö ichè.

⁹ Wé ichéitö tö “ie' míkane kákke”, etä çima e' wà dör? E' wà dör tö ie' dë'rö kewe ká dià kaska'.

¹⁰ E' wà kiane chè tö ie' dë'rö ká dià kaska', e' ë mine'kane ká jai a íyi ulitane tsatä ká kôs wà ioie ie' olo taië e' wa.

¹¹ Cristo tö diché mé se' a eköl eköl kanebloie ie' a. Se' welepa shushtë ie' tö kaneblok ie' a ittekölpa tsäie. Se' welepa skà shushtë ie' tö Skëköl ttekölpaie. Se' welepa skà shushtë ie' tö ittè buaë pakökwakpaie. Se' welepa skà shushtë ie' tö ittè klö'ukwakpa wökirpaie ena s'wöbla'ukwakpaie ittè wa.

¹² Esepa kanè dör s'batse'r malepa kôs wöbla'uk kaneblok buaë ie' a ena ñi kimuk buaë. Se' serke wes ie' ki ikiane es, e' ta se' kôs dör wes Cristo chkà es, e'pa er diché kí iërdaë Cristo ttè a.

¹³ Es se' kôs döraë erblök ñikkëë Jesús dör Skëköl Alà, e' mik. Ñies se' kôs wä ijcherdaë ñikkëë se' er a tö wes ie' dör. Se' döraë wes wëm kibineone es. Se' serdaë buaë yësyësë wes Cristo es.

¹⁴ Es se' kë döpaia wes alala es kitër tottola ttè ulitane wa. Esepa dör wes dichawö ppé siwä' tö es. S'wöbla'ukwakpa kache ttè wa, e'pa erbikö taië, ie'pa tö ttè pa'ali yuëmi s'kitö'woie. Mik se' kibine Cristo ttè a, etä eseпа kë kitöönukia yi a.

¹⁵ Kë se' e' muktsa kitö'wè kache ttè wa. E' skéie ttè moki, ese chekesö ñi a se' ñi dalëritsö e' kueki. Se' tö iwé es, etä se' diché iërke buaë Cristo dör s'wökir, e' ttè kôs a.

¹⁶ Cristo batamik se' kôs dör wes s'chkà es. S'chkà a s'dichéwö tso', s'kicha tso' ena s'yese skà tso' tsakië, e' kôs tso' iëulewä buaë

* 4:8 Salmo 68.18

ñikkëë, kanëblöke buaë ñikkëë ñita. Es se' dör tajë, e'pa kanëblöke Cristo a eköl eköl kanë dör kua'ki kua'ki, erë Cristo batamik se' dör wës chkà etkë es, iëulëwä buaë ñita, kanëblöke buaë ñita. Es se' mir buaë, ñi kî diché iöke buaë ñikkëë ñi dalër wa.

Kë se' senukiä wës pë' kë tö Skëköl dalöie es

¹⁷ Skëköpa Jesucristo ttö wa ye' tö a a ichè tö kë se' seriä wës pë' kë tö Skëköl dalöie ser es. Ì kôs bikeitseke ie'pa tö, e' wà kë dör iie bua'.

¹⁸ Ie'pa erbikë ttsenewatke. Skëköl ttè moki, e' wà kë ane ie'pa éna yës. Ie'pa er darërëë, e' kueki sene moki meke Skëköl tö se' a, e' kë dë' ie'pa ulà a. ¹⁹ Ie'pa er burinewä. Ie'pa e' mettsä ì sulu kukuétökwä darërëë. Ie'pa e' ia'uke sene sulusi wa, kë e' wöklö'utä yës.

²⁰ Erë Cristo ttè kë wa se' wöblane senuk es.

²¹ Moki a' tö ie' ttè ttsé, a' e' yué ie' ttè moki wa. ²² E' kueki se' bak senuk suluë, ese kôs olo'yösö. Ñies se' wák dër suluë, e' olo'yösö. E' tö se' kitö'weke ì sulu wamblök. Se' tö iuté es, e' ta se' er sulurdawä. ²³ Erë se' erbiköne kuä'ki buaë yësyësë. ²⁴ Skëköl tö se' wák dër suluë, e' mane'wëttsä pa'alì wës ie' wák es, e' kueki se' senù yësyësë ena batse'r wës ttè moki tö ichè es.

²⁵ E' kueki a' kë kachökia ñi ki. Se' kôs dör wës wák eköl è es, e' kueki ì cheke a' tö ñi a, e' chö ttè moki wa.

²⁶ A' ulune, e' ta kë iwà wamblar. A' er buanúne kam katuirwä e' yöki. ²⁷ Kë kawö mar bë a as ie' tö a' kô ì sulu wamblök.

²⁸ Yi bak akblök, e' kë akblökia. E' skéie ese kanëblö iwák ulà wa as iulà a iwà dō ta ikakmèitö s'siarëpa a.

29 Ttè sulusi kě chariā. E' skéie a' tō ttè buaē ese ē chō s'malepa kukua ās ie'pa kī ēr tōwā Skēkōl mik darērēē. Es a' tō ie'pa kīmēmi buaē mik ie'pa kī ikiane eti. 30 Skēkōl tō iWikōl me' se' a iwā kkachoie tō se' dōr ie' icha. Es se' wā ijcher moki tō Skēkōl tō se' bleraē buaē dō mik se' tsatkērdattsā aishkuō tā, e' kēwō ska' tā. E' kuekī kě i sulu wamblariā ās Wikōl Batse'r kě ēriar. 31 Kě a' kēsik blōkiā ñi kī. Kě a' ñi saukiā suluē. Kě a' ulunukiā ñi kī. Kě a' wōñanukiā ñi kī. Kě a' ñi chōkiā suluē. Ese kōs olo'yō. 32 E' skéie i buaē ē ū ñi ā. A' ñi saū ēr siarē wa. I sulu wambleke a' tō ñi kī, ese nuī olo'yō ñi kī wēs a' nuī olo'yé Skēkōl tō a' kī Cristo batamik es.

5

1 A' dōr Skēkōl ala'r dalēr taiē ie' éna, e' kuekī a' senú buaē yēsyesē wēs ie' sēr es. 2 A' ñi dalēritsō kekraē wēs Cristo tō se' dalēritsé es. Ie' ē mettsā ttēwā se' skéie. E' wēr buaē Skēkōl wa wēs íyi mekesō ie' ā ala'r buaē masmas es. 3 A' senú wēs s'batse'rpa ké senuk es. Kě a' kàne trēnuk. Kě a' kàne ē ia'ukkā sene sulusi wa. Kě a' kàne íyi kkechōk. Íyi ese yōkī a' ē kkō'nú bua'iewā ās kě yi tō a' kkatō iki. 4 Ttè sulusi kōs, ttè kě wā tā' kōs, ttè tsuleie kulūie kōs, ese kě char. E' skéie Skēkōl ē kīkōkā. 5 A' wā ijchenú buaē tō wēpa trērke ena wēpa tō íyi sulusi wambleke, ñies wēpa tō íyi kkecheke (e' dōr wēs íyi diōkōl dalōiē skēkōlie es), esepa kōs kě dōpa i blūie Cristo ena Skēkōl e'pa tso' e' ā.

Sene buaē yēsyesē

⁶ Íyi sulu ekkē kōs kuekī wēpa tō Skēkōl ttē dalōsewēwā, esepa kī Skēkōl kēsik ardaē. E' kuekī kē a' ē' muktsā yī a kītō'wē ttē kē wā tā' ese wa. ⁷ Kē a' ē' tiuk ie'pa esepa tā, a' ē' skō ie'pa yōkī bānet. ⁸ A' bak senuk suluē, e' dōr wēs a' bak senuk ká ttsettseē a es. Erē j'ñe tā a' tso' batsulewā Skēkēpa Jesús mik, e' dōr wēs a' serke ká ñí a es. E' kuekī a' senú wēs s'ser ká ñí a es. ⁹ S'serke wēs ká ñí a es, esepa er buaē, ser yēsyesē ena ttō mokiē. ¹⁰ A' ē' chō ē' wōbla'uk i wēr buaē Skēkēpa wa ese wa. ¹¹⁻¹² Ì sulu wambleke wēpa ser wēs ká ttsettseē a es, esepa tō, ese kē dōr ìie bua'. Ì sulu wambleke ie'pa tō akirie, ese pakē tō s'jaēwē ekkē. E' kuekī kē ì sulu wamlaria yēs wēs ie'pa es. E' skēie ì buaē kī ū kekraē. E' tō ie'pa a ikkachēmi tō ì wambleke ie'pa tō e' dōr suluē. ¹³⁻¹⁴ Erē ká ñiwe tō íyi ulitane kkachēwā buaē mīa ñiweie. E' kuekī mik ì sulu wambleke ie'pa tō e' kkachēsō ie'pa a, e' tā ie'pa wēlepa éna iarmi tō e' dōr suluē tā ier mane'umi tā imīa ser buaē wēs ká ñiwe wakpa es. E' kuekī ttē tō ichē ì' es:

“A' dōr wēs s'kapōtkēter es, esepa ti'nú, a' dōr wēs s'duulewā es, esepa shkenúkane, etā Cristo tō a' er ñi'weraē.”

¹⁵ E' kuekī a' ser kkō'nú a' tō. Kē a' senukia wēs wēpa kē er tā' esepa ser es. E' skēie a' senú yēsyesē. ¹⁶ Taiē pē' tō íyi sulu wambleke j'ñe tā, e' kuekī ì buaē ormi se' a, e' tā iūsō kōs se' a iormi ekkē. ¹⁷ Kē a' senuk wēs kē se' erbikōta' buaē es. Erē ì kiane Skēkēpa Jesús kī tō se' tō iwē, ese wā anú a' éna. ¹⁸ Kē a' ē' ttōkkaia blo' wa yēs. E' tō s'sulu'wēkewā da'a. E' skēie a' senú buaē yēsyesē kekraē Wikōl Batse'r diché wa. ¹⁹ Mik a' ñi dapa'uke, etā a' ttsō

ñita Salmo wa ena Skëköl ttsé wa, ñies ttsé meke iWiköl tö a' a ese wa. A' ttsö Skëköl a ikikokaie a' er kos wa. ²⁰ Wëstela chö kekraë Skëköl dör S'yë e' a Skëkëpa Jesucristo ttö wa.

Wes se' ké senuk ñita

²¹ Cristo dalöieke a' tö, e' kuëki a' ñi dalöiö. ²² Alakölpa ké iwëpa dalöiök wes ie'pa tö Skëkëpa dalöieke es. ²³ Alaköl wëm dör ie' wökir wes Cristo dör ie' ichapa wökir es. Ie' dör ie'pa tsätkökwak. Ie'pa dör wes ie' chkà es. ²⁴ E' kuëki alakölpa ké iwëpa dalöiök i kos a wes wëpa dör Cristo icha esepa tö ie' dalöieke es.

²⁵ A wëpa, a' alakölpa dalëritsö wes Cristo tö se' dör ie' icha esepa dalëritseke es. Ie' e' mettsa ttëwa se' skéie. ²⁶ Ie' tö iwé es se' batse'woie. Ie' tö se' paiklé ittë wa as se' dö maneneë Skëköl wöa. E' wà suëkesö mik se' wösune etä. ²⁷ Ie' tö iwé es as se' dö ie' wák wörki batse'r, kë ki i sulu ta' yës, olö ta' taië wes alaköl ulabatsöketke es, ese paiëule buaë, kë iauleka, idatsi' kë wökliquleka. ²⁸⁻³⁰ Es ñies wëpa ké ilakölpa dalëritsök wes ie'pa e' dalëritsö es. Kë yi e' sauta' suluë. E' skéie se' e' kkö'nü buaë, e' tiö buaë. E' kuëki wëm tö ilaköl dalëritseke, e' wa ie' wák e' dalëritsö. Es ñies se' dör Cristo icha, e'pa dör wes ie' chkà es, e' kuëki ie' tö se' kkö'neke buaë. ³¹ Itso' kitule Skëköl yëkküö ki i' es: "Wëm kë serpaia iyë ena imi e'pa dapömik, e' skéie iserdawa ilaköl ta. Ie'pa bül serdaë ñita ta ie'pa mía wes wák eköl ë es."* ³² Ttë e' dör taië iskië, kë se' éna iwà ar bet. Erë ye' a ta, ttë e' tso' Cristo ena se' dör ie' ichapa e'pa chök. ³³ Erë ñies ttë e' tso' se' a ichök tö wëpa

* **5:31** Génesis 2.24

kos ké ilakölpa dalëritsök wës iwákpa e' dalëritsö es.
Ñies alakölpa kos ké iwëpa dalöiök.

6

¹ A ala'rla, a' yë ena a' mì, e'pa ttö dalöiö Skëkëpa
Jesús dalërmik, e' dör buaë yësyësë e' kueki. ²⁻³ Ttë
dalöiëno me'atbak Skëköl tō e' et tō ichè: “A' yë ena
a' mì e'pa dalöiö. A' tō iwé es, e' tã a' kawö tköraë
buaë ena a' serdaë ká taië ká i' ki.”* Ttë e' dör ttë
dalöiëno tsá kablé se' a ilè uk iütè skéie e'.

⁴ A' dör ala'rla yëwöpa ena imiwöpa, kë a' tō a'
ala'r uluukã. E' skéie ie'pa tala'ú buaë, ie'pa shulö
er bua' wa. Ñies ie'pa wöbla'ú Skëkëpa Jesús ttë wa.

⁵ A' klöulewã kanè mésoie, a' wökirpa tso' ká i' ki,
e'pa ttö iütö er mokì wa. Ie'pa dalöiö suane wa
painè wa. A' kaneblö ie'pa a buaë wës a' chöpa
kaneblök Cristo a es. ⁶ A' kaneblö buaë ie'pa a
këkraë, kë dör mik ie'pa tō a' sueke e' ë tã ie'pa
wökatoie tō a' dör kanè mésopa buaë ese. Mokì a'
dör Cristo kanè mésopa, e' kueki a' kaneblö ie'pa a
kaneë wës Skëköl ki ikiane es. ⁷ A' kaneblö ie'pa a
kaneë wës Skëkëpa Jesús wák a s'kaneblö es, kë dör
wës s'kaneblö s'ditsö a es. ⁸ A' wã ijcher tō wépa
tso' klöulewã kanè mésoie ena wépa kë dör es, esepa
kos a Skëkëpa Jesús tō iské meraë eköl eköl wës i
buaë wësö es.

⁹ A' dör kanè wökirpa, a' kanè mésopa dalöiö ñies.
Kë ie'pa pauñar. A' éna ianú tō a' ena ie'pa, e'pa kos
wökir dör Skëköl tso' ká jai a e'. Se' kos kawötã ie' ttë
dalöiök. Se' dör kanè wökirpa ö se' dör kanè mésopa
ësepa, esepa kos dör ñies ëme ie' a.

* 6:2-3 Deuteronomio 5.16

Se' e' tsatkō bē yōki

¹⁰ A yamipa, ibataie tā ye' tō a' a' icheke tō a' e' diché iō kēkraē a' batsulewā Skēkēpa Jesús tā e' wa, ñies ie' diché taiē e' wa. ¹¹ Ì kōs mé Skēkōl tō a' a' e' tsatkoie ì sulu yōki, e' dōr wēs ì kōs tso' ñippōkwakpa wā e' tsatkoie es. E' iō a' tō as a' e' tsatkō, e' wa a' e' tkōwā darērē bē éna se' kītō'wak e' yōki. ¹² Kē se' ñippōku' s'ditsō tā. E' skéie se' ñippōke iyi sulusi diché tā' kē wértā'wā esepa tā. E'pa dōr iyi wōkir ena iyi wák tso' ì sulu kōs tso' s'pamik wēs stui a es ese wēttsuk. ¹³ E' kueki ì kōs mé Skēkōl tō a' a' e' tsatkoie, e' iō a' tō, e' klō'ú as mik ì sulu datse a' erkiōuk ì sulu wamblök, etā a' a' iwōklör. A' tō iwé es kēkraē, e' tā a' e' alōrakā ì sulu kī tā a' a' e' tkērdawā darērē mokiē.

¹⁴ E' kueki a' tso' erki ñippōk ì sulu tā. Skēkōl ttē moki e' klō'ú a' tō, e' dōr wēs ñippōkwakpa kipamo es. A' senú yēsyesē Skēkōl a, e' tō a' kimerāē wēs iyi daloie ieke ñippōkwakpa tō ibatsi' kī e' tsatkoie es. ¹⁵ Skēkōl tō a' er bua'wéne ie' kī Cristo batamik, e' ttē buaē klō'wé a' tō, e' dōr a' a' wēs ñippōkwakpa klōkkuō iōkā as kē ikulirttsā es. ¹⁶ Ñies a' erblō kēkraē Skēkēpa Jesús mik, e' dōr wēs ì tso' klōule ñippōkwakpa wā iulā a' shoē e' tsatkoie es. E' wa a' tō ì sulu kōs patkeke bē tō a' kī ese kōs wōklō'weraē. E' dōr wēs kuabōt wōñarke bö'ie uyeke ñippōkwakpa kī, e' wōklō'wēke wōshteke ì tso' ie'pa wā iulā a' e' wa es. ¹⁷ Skēkōl tō a' tsatkeraē, e' bikeitsō a' tō kēkraē, e' dōr wēs iyi daloie tkekekā ñippōkwakpa tō iwōkir kī e' tsatkoie es. Ñies a' er múwā ie' ttē kī, e' dōr wēs ie' Wikōl tabē es. ¹⁸ Ì kōs a' tā ikiō ie' a' tō ie' tō a' kīmē. Ie' tā a' ttō kēkraē iWikōl wa, kē ilo'yar yēs. Ñies ie' a' ikiō s'batse'r malepa kōs kī. ¹⁹ Ñies

ikiö ie' a tö ye' a ttè mèitö wà pakè as ye' tö Jesús tté buaë blëulewà ká iaiäë, e' wà pakö kě suarta'.
²⁰ Ye' patkëule ttè buaë e' pakök, erë i'ñe ta ye' tso' wötëulewà s'wöto wé a ttè e' kueki. A' ikiö Skëköl a ye' ki as ye' tö iwà pakö buaë kě suarta'.

Pablo e' chéat

²¹⁻²² Ye' ki ikiane tö a' wà ijcher tö is ye' tso' ena ì weke ye' tö. E' kueki ye' tö yëkkuö i' patkeke Tíquico ulà a. Ie' dör s'yami dalër taië sa' éna. Ie' dör Skëkëpa Jesús kanè méso yësyësë ese. Ie' tö a' a ichèmi tö is ye' tso'. Ñies ie' tö a' er diché ièmi.

²³ Skëköl dör S'yë ena Skëkëpa Jesucristo as e'pa tö sene bërë mù s'yamipa kôs a. Ñies as Skëköl tö ie'pa kimù ñi dalëritsök buaë. Ñies as ie'pa erblö Skëköl mik kekraë. ²⁴ As Skëköl er buaë chö wépa éna Skëkëpa Jesucristo dalër kekraë kě manerta'ttsa esepa kôs a.

Tte Pa'ali Me' Skëköl tö Se' a
New Testament and Shorter Old Testament in Bribri
(CS:bzd:Bribri)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bribri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bribri

bzd

Costa Rica

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Bribri

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

70b70297-578d-5d61-9b6f-3119201e28ca